

Предметна програма од втор циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Управување со ризици		
2.	Код	БМ106/2023		
3.	Студиска програма	Бизнис менаџмент		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Економски институт, Скопје, УКИМ		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус		
6.	Академска година/семестар	2023/2024	7.	Број на ЕКТС
				5
8.	Наставник	Проф. д-р Клементина Попоска Проф. д-р Неда Петроска Ангеловска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Завршен прв циклус студии (180 кредити)		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметната програма е студентите да се стекнат со потребните теоретски и апликативни сознанија за видовите ризици во работењето на компаниите и потребата од менаџирање на ризиците во современи услови на работење.</p> <p>Оспособен за (компетенции): Студентите се стекнуваат со компетенции за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стекнување на теоретско/ концептуална основа за сложеноста на процесот на управување со ризик преку различните фази во процесот на управување со ризик во претпријатијата; • напредните знаења и компетенции за примена на различните техники во управување со ризиците во зависност од висината на материјално-финансиската загуба и веројатноста од настанување на различните видови ризици; • апликативна примена на напредните знаења и компетенции во управувањето со кредитниот ризик; • апликативна примена на напредните знаења и компетенции во управувањето со ликвидносниот ризик; • апликативна примена на напредните знаења и компетенции во управувањето со оперативните ризици; • апликативна примена на напредните знаења и компетенции во управувањето со другите видови современи ризици со кои се соочуваат компаниите во нивното работење. 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појмовно определување на ризиците 2. Видови ризици и потреба од менаџирање на ризиците 3. Теориски концепти во управувањето со ризиците 4. Процес на справување со ризик во претпријатијата 5. Техники на управување со ризици 6. Управување со кредитен ризик во претпријатијата 7. Управување со ликвидносен ризик во претпријатијата 8. Управување со оперативен ризик во претпријатијата 9. Управување со другите видови ризици во претпријатијата 			
12.	<p>Методи на учење: Наставата се изведува во облик на предавања со дискусии, со интерактивни методи кои вклучуваат самостојни задачи на студентите, презентации и друго.</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	15 недели 5 ЕКТС x 30 часови = 150 часови Неделен фонд на часови (1+1)		
14.	Распределба на расположливо време	12 недели + 3 недели консултации 15+15+120=150 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови

16.	Други форми на активности	16.1.	Семинарска работа	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови
		16.3.	Домашно учење	45 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		60 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		30 бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 61 бода	5 (пет) (F)
			од 61 до 68	6 (шест) (E)
			од 69 до 76	7 (седум) (D)
			од 77 до 84	8 (осум) (C)
			од 85 до 92	9 (девет) (B)
			од 93 до 100	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<i>Редовност на настава и вежби, проектна задача</i>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	<i>Македонски јазик</i>		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	<i>Механизми на интерна евалуација</i>		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Емет Ц. Воган	Управување со ризици	Арс ламина (превод од англиски јазик)
	2.	Paul Hopking	Fundamentals of Risk Management. Understanding, evaluating and implementing effective risk management.	Kogan Page Limited. Great Britain.
	3.	Обработка на практични примери од областа на ризици	The Economist Financial Times	https://www.economist.com/ https://www.ft.com/
	Година			
				2014
				2010
				2022
	22.2.	Дополнителна литература		
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Џон К. Хул	Менаџирање на ризиците и финансиските институции	Арс Ламина Доо (превод од англиски јазик)	Скопје, 2011
2.	Емет Ц. Воган, Тереза М. Воган	Основи на ризик и осигурување	Академски печат, Скопје (превод од англиски јазик)	Скопје, 2009
3.	Rene Stulz	Risk management & derivatives	Thomson learning	USA, 2003